

[Niels Matthiasen.]

at tale derom. En ny indstilling vil kun komme, i samme omfang som samfundet muliggør det. En fortsat organisk omformning af samfundet, en bedre og fremfor alt tryggere økonomi, en bedre børneopdragelse, en fornuftigere skole og en åben adgang til kulturværdierne vil skabe en ny indstilling til tilværelsen og en anden omgangsform mellem menneskene. Vi har en lang vej for os, men vi er undervejs.

Ideen om oprettelse af kulturcentre er et middel. Jeg var glad for, at kulturministeren så klart understregede, at der i udsættelsen af et lovforslag herom ikke lå nogen torpedering af selve ideen, men kun et ønske om eftertanke. Deri kan jeg være enig. Man skal vel også se på forslaget om kulturcentre i dets oprindelige sammenhæng. Det var en af de mange gode ideer, som dette tings høje formand som daværende kulturminister formede og førte frem. Langt de fleste af disse ideer blev omsat i lovgivning, som — uden at der skal lægges noget kinesisk heri — faktisk skabte grundlaget for en kulturrevolution. Pludselig blev der på utallige områder imødekommet et udækket behov og åbnet for nye, således at alle økonomiske forudsætninger for den vedtagne lovgivning faktisk sprængtes. Udviklingen er gået så hurtigt, at vi i virkeligheden ved alt for lidt om den og om de resultater, den har bragt.

I Sverige ved man noget mere. Den svenske sociolog, dr. Harald Swedner har foretaget en række undersøgelser over det, der normalt betegnes som kulturlivet, men som han let ironisk kalder „finkulturen“, fordi han med det forbehold, alle sociologer tager, mener, at der i adgangen til kulturværdierne fortsat er et vældigt classeskel. Indkomstforskel, arbejdstidsforskel, miljøforskel og uddannelsesforskel bidrager alle til en ulige fordeling af mulighederne for en lige udnyttelse af fritiden og kulturværdierne. Der er altså mange skranker, der endnu skal brydes ned ifølge Swedner, og det kan være rimeligt i højere grad, end det er sket, at prøve at kortlægge, hvad der sker med de mennesker, som kommer i nær kontakt med kulturudviklingen i dens forskellige kunstneriske udtryksformer.

Professor ved det kultursociologiske institut ved Københavns universitet Verner Goldschmidt har stillet forslag om, at den

kulturelle aktivitet, der i øjeblikket udfoldes i Holstebro, gøres til genstand for en undersøgelse. Gennem en analyse af Holstebros kulturliv vil det være muligt at få en større viden om, hvordan de kunstneriske udtryksmåder indvirker på samfundet og det enkelte menneske. Det er sikkert rigtigt, når Verner Goldschmidt siger, at en forskning, der går ud på at indsamle viden om, hvordan forholdet mellem det enkelte menneske og kulturværdierne udvikler sig, kan medvirke til at bygge bro over den eksisterende kulturkløft og således være rådgivende for en kommende kulturpolitik, i hvilken begrebet kulturcentre — eller med en måske bedre betegnelse: medborgerhuse — ikke kan undværes. Det ligger i selve arten af et medborgerhus, at det ikke blot skal være et samlingssted, hvor man dyrker sine kunstneriske interesser og tilegner sig kundskaber, men også et sted, hvor man naturligt og uforpligtende kan opnå et samvær med andre mennesker.

Derfor tror jeg, det er meget væsentligt at kunne inddrage ikke blot mere specifikke kulturarrangementer, men også mere almenmenneskelige begivenheder under de samme rammer. Derigennem kan man undgå det miljøfremmede element, som måske vil afholde en hel del af dem i at deltage, som står tøvende, lidt bange over for det uvante. Vaner ændres ikke ved påbud, men kun ved nyvurderinger og kritik, hvor det må være den enkelte, der selv former sin overbevisning.

Jeg er derfor helt enig med ministeren i, at jo mere almen virksomhed der kan knyttes til kulturcentrene gennem en effektiv udnyttelse af lokalerne i forbindelse med fritidsundervisning, voksenundervisning af forskellig karakter, lokalt foreningsarbejde, og først og fremmest ved, at ungdommen føler sig hjemme — popballer skal være tilladt — desto større miljøskabende betydning vil et kulturcenter få. Jeg tror, at det ud fra den samme tankegang er rigtigt også at have opmærksomheden henvendt på, om ikke de allerede eksisterende muligheder kunne udnyttes bedre og udbygges til faktiske kulturcentre. I sin art gode eksempler er de sognegårde, man møder rundt om i landet: biblioteket i midten som det samlende, til den ene side skolen, til den anden side teatersal og foredragssal.